

Ši informacijos suvestinė parengta kartu su *ES notariatų taryba (CNUJ)*.

1 Kaip išdėstoma paskutinė valia dėl turto palikimo (testamentu, bendroju testamentu, paveldėjimo susitarimu)?

Pagal Rumunijos teisę draudžiama sudaryti bendrus testamentus ir paveldėjimo susitarimus.

Įprastiniai testamentai gali būti autentiški testamentai ir ranka surašyti testamentai.

Ranka surašytas testamentas yra testatoriaus surašytas ir pasirašytas testamentas, kuriame nurodoma jo sudarymo data ir kuris prieš jį vykdant pateikiamas notarui siekiant, kad testamentas būtų tinkamai užantspauduotas ir įteisintas.

Autentišką testamentą vykdo notaras arba kitas asmuo, kuriam suteiktos viešosios valdžios įgaliojimai. Autentiško testamento turinį testatorius padiktuoja notarui, kuris jį užrašo ir garsiai perskaito, nurodydamas šiuos formalumus. Jeigu testatorius jau sudarė testamentą, jį garsiai perskaito notaras ir testatorius patvirtina, kad testamente pareikšta jo paskutinė valia. Testamentą pasirašo testatorius, o autentiškumo pažymą pasirašo notaras. Per autentifikavimo procedūrą su testatoriumi gali būti vienas arba du liudytojai.

Konfidencialūs testamentai, kuriuos ypatingomis aplinkybėmis dalyvaujant dviem liudytojams sudarė tam tikri pareigūnai, turi autentiško dokumento įrodomąją galią.

Jeigu pagal testamentinę išskirtinę specializuotoms institucijoms testamentu paliekamos pinigų sumos, būtina įvykdyti atitinkamuose specialiuose jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus konkrečius oficialius reikalavimus.

Testamente **pateikiamos** nuostatos dėl (ne)tiesioginio testamentinės išskirtinės gavėjo, palikimo padalijimo, paveldėjimo teisės atėmimo, testamento vykdytojų paskyrimo, įpareigojimų, testamentinių išskirtinių atšaukimo ir pan.

Su palikėjo palikimo / turto perdavimu susijusios nuostatos vadinamos testamentinėmis išskirtinėmis. **Testamentinės išskirtinės** yra universalios arba suteikiamos atsižvelgiant į universalią / konkrečią teisę. **Universalios testamentinės išskirtinės** suteikiamos teisės į visą palikimą, o **testamentinės išskirtinės, atsižvelgiant į universalią teisę, suteikiamos teisės** į palikimo dalį.

Žr. Civilinio kodekso 1034 ir kitus straipsnius.

2 Ar paskutinė valia turi būti registruojama, ir jeigu taip, kokių būdu?

Testamento autentiškumą tvirtinantis notaras privalo jį įregistruoti **Nacionaliniame notariname paveldėjimo dokumentų įrodymų registre (Registrul național notarial de evidență a liberalității/RNNEJ)**, kuriame taip pat registruojamos dovanojimo sutartys.

Žr. Civilinio kodekso 1046 straipsnį ir Notarų ir jų veiklos įstatymo Nr. 36/1995 (nauja redakcija) 164 straipsnį.

3 Ar taikomi laisvės išreikšti paskutinę valią dėl turto palikimo apribojimai (pvz., privalomoji palikimo dalis)?

Privalomoji palikimo dalis yra palikimo dalis, į kurią turi teisę įpėdiniai pagal įstatymą (pergyvenęs sutuoktinis, palikuonys ir privilegijuoti aukštutinės linijos giminaičiai – palikėjo tėvai), net jeigu tai prieštarauja palikėjo norams. Kiekvienam asmeniui, turinčiam teisę gauti privalomąją palikimo dalį, priklausančią privalomąją palikimo dalį sudaro pusė palikimo dalies, kuri jiems priklausytų kaip įpėdiniui pagal įstatymą, jeigu nebūtų kokių nors paveldėjimo dokumentų arba nebūtų atimta paveldėjimo teisė.

Žr. Civilinio kodekso 1086 ir kitus straipsnius.

4 Jei paskutinė valia dėl turto palikimo neišreikšta, kas yra paveldėtojas ir kiek turto paveldi?

Palikimas atitenka įpėdiniams pagal įstatymą, t. y. pergyvenusiam sutuoktiniui ir palikėjo giminaičiams šia eilės tvarka:

pirmos eilės įpėdiniams – palikuonims;

antros eilės įpėdiniams – aukštutinės linijos giminaičiams ir privilegijuotiems šoninės linijos giminaičiams;

trečios eilės įpėdiniams – įprastiems aukštutinės linijos giminaičiams;

ketvirtos eilės įpėdiniams – įprastiems šoninės giminstės linijos giminaičiams.

Palikuonys ir aukštutinės linijos giminaičiai turi paveldėjimo teisę nepaisant jų giminstės su palikėju laipsnio, o šoninės giminstės linijos giminaičiai turi paveldėjimo teisę iki ketvirto laipsnio.

Paveldėti atstovavimo teise gali tik mirusiojo vaikų palikuonys ir mirusiojo brolių ir seserų palikuonys. Paveldint atstovavimo teise, palikimas padalijamas pagal tėvo giminstės liniją. Jeigu giminstės linijoje yra daugiau nei viena giminstės šaka, atitinkama giminstės linijos giminaičiams priklausanti palikimo dalis dalijama lygiomis dalimis.

Pergyvenęs sutuoktinis palikimą kartu su bet kurios eilės įpėdiniais pagal įstatymą paveldi toliau nurodytomis dalimis:

1/4 palikimo, jeigu likusi dalis pereina palikuonims;

1/3 palikimo, jeigu likusi dalis pereina privilegijuotiems aukštutinės linijos giminaičiams ir privilegijuotiems šoninės giminstės linijos giminaičiams;

1/2 palikimo, jeigu likusi dalis pereina privilegijuotiems aukštutinės linijos giminaičiams arba privilegijuotiems šoninės giminstės linijos giminaičiams;

3/4 palikimo, jeigu likusi dalis pereina įprastiems aukštutinės linijos giminaičiams arba įprastiems šoninės giminstės linijos giminaičiams.

Pergyvenęs sutuoktinis gali turėti teisę gyventi sutuoktinių būste ir gali paveldėti namų baldus ir bendrus namų ūkio buitinius prietaisus.

Palikuonys, mirusiojo vaikai ir jų palikuonys turi pirmenybės teisę prieš bet kurios kitos kategorijos įpėdinius ir jie turi teisę paveldėti eilės tvarka, kuri nustatoma atsižvelgiant į giminstės artumo laipsnį. Jeigu pergyvenęs sutuoktinis įgyvendina paveldėjimo teisę, palikuonys kolektyviai gauna ¼ palikimo.

Privilegijuoti aukštutinės linijos giminaičiai yra mirusiojo tėvas ir motina, o jiems priklausanti palikimo dalis padalijama lygiomis dalimis.

Privilegijuoti šoninės linijos giminaičiai yra mirusiojo broliai ir seserys ir jų palikuonys iki ketvirto laipsnio.

Jeigu pergyvenęs sutuoktinis palikimą paveldi kartu su privilegijuotais aukštutinės linijos ir privilegijuotais šoninės giminstės linijos giminaičiais, antros eilės įpėdiniams priklauso 2/3 palikimo; antros eilės įpėdiniams priklauso 1/2 palikimo, jeigu yra arba privilegijuotų aukštutinės linijos giminaičių, arba privilegijuotų šoninės linijos giminaičių.

Privilegijuotiems aukštutinės linijos giminaičiams ir privilegijuotiems šoninės giminstės linijos giminaičiams priklausanti palikimo dalis jiems padalijama atsižvelgiant į privilegijuotų aukštutinės linijos giminaičių skaičių. Jeigu yra vienišas tėvas (motina), jam (jai) atitenka 1/4 palikimo, o privilegijuoti šoninės

giminystės linijos giminaičiai turės teisę gauti 3/4 palikimo. Jeigu yra abu tėvai, jiems bendrai atitenka 1/2 palikimo, o privilegijuoti šoninės giminystės linijos giminaičiai turės teisę gauti likusią 1/2 palikimo.

Privilegijuotiems šoninės giminystės linijos giminaičiams atitenkanti palikimo dalis jiems padalijama lygiomis dalimis arba, jeigu jie paveldi atstovavimo teise, palikimas padalijamas tėvo giminystės linijos giminaičiams. Jeigu šoninės giminystės linijos giminaičiai yra susieti įvairiais giminystės ryšiais, palikimas motinos ir tėvo giminystės linijos giminaičiams padalijamas lygiomis dalimis ir taikomos pirmiau išvardytos taisyklės. Šoninės giminystės linijos giminaičiai, kurie su palikėju yra susiję pagal abi giminystės linijas, gauna sukauptas dalis.

Jeigu įpėdinių nėra, **laikoma, kad tai yra palikimas, į kurį nėra pretendentų**, ir jį perima vietos, kurioje yra palikimas jo atsiradimo metu, savivaldybė arba miestas.

Žr. Civilinio kodekso 970–983 ir 1135–1140 straipsnius.

5 Kokia institucija kompetentinga:

5.1 spręsti paveldėjimo klausimus?

Kompetenciją taikyti ne ginčo tvarka vykdomas paveldėjimo procedūras turi notariai, o pirmosios instancijos teismai („judecătorie“) paveldėjimo bylas nagrinėja ginčo tvarka.

Įpėdinis arba bet kuris kitas suinteresuotas asmuo gali tiesiogiai kreiptis į teismą, pateikdamas notaro patvirtintą pažymėjimą dėl paveldėjimo įregistravimo patikrinimo.

Žr. įstatymo Nr. 36/1995 103 ir kitus straipsnius bei Civilinio proceso kodekso 193 straipsnį.

5.2 priimti pareiškimą dėl paveldėjimo atsisakymo arba priėmimo?

Įpėdinis aiškiai priima palikimą, kai vienareikšmiškai priima įpėdinio teisę / statusą. Toks priėmimas yra laikomas numanomu, kai atliekamas priimant dokumentą / atliekant veiksma, kurį priimti / atlikti gali tik įpėdinis (Civilinio kodekso 1108 straipsnis).

Pareiškimas dėl palikimo atsisakymo padaromas notaro akivaizdoje arba Rumunijos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje (Civilinio kodekso 1120 straipsnio 2 dalis).

Visi notariniai dokumentai, kuriais priimamas palikimas arba jo atsisakoma, registruojami Nacionaliniame paveldėjimo opcijų notariniame registre (*Registrul național notarial de evidență a opțiunilor succesoriale RNNEOS*).

5.3 priimti pareiškimą dėl testamentinės išskirtinės priėmimo arba atsisakymo?

Žr. 5.2 punktą.

5.4 priimti pareiškimą dėl privalomosios palikimo dalies priėmimo arba atsisakymo?

Žr. 5.2 punktą.

Pradėjus paveldėjimo procedūrą visuose paveldėjimo dokumentuose, kuriais nepaisoma privalomosios palikimo dalies reikalavimo, nurodyta palikimo dalis gali būti susigrąžinta asmenų, turinčių teisę gauti privalomąją palikimo dalį, paveldėtojų ir asmenų, turinčių teisę gauti privalomąją palikimo dalį, kreditorių, neturinčių reikalavimo užtikrinimo priemonių, prašymu. Jeigu yra keletas asmenų, turinčių teisę gauti privalomąją palikimo dalį, reikalavimas dėl palikimo dalies sumažinimo taikomas neviršijant pareiškėjui priklausančios privalomosios palikimo dalies ir jis yra palankus pareiškėjui. Sumažinus palikimo dalį, testamentinės išskirtinės gali tapti negaliojančiomis, o dovanos gali būti panaikintos.

Žr. Civilinio kodekso 1092–1097 straipsnius.

6 Trumpai aprašykite nacionalinės teisės procedūrą, pagal kurią sprendžiami paveldėjimo klausimai, įskaitant turto realizavimo ir padalijimo klausimus (taip pat nurodykite, ar paveldėjimo procedūrą turi pradėti teismas ar kita kompetentinga institucija, ar ji pradeda automatiškai).

Notarinė paveldėjimo procedūra pradeda gavus prašymą. Prašymas įregistruojamas notaro paveldėjimų registre, o vėliau – notarų rūmų paveldėjimo registre. Paskirtas notaras patikrina, ar turi teritorinę jurisdikciją, ir priima sprendimą iškviešti teisę į palikimą turinčius asmenis, o jeigu yra sudarytas testamentas, iškviečia testamentinės išskirtinės gavėją, testamentą vykdytoją, veiksnumo neturinčio įpėdinio teisinį atstovą ir priežiūros institucijos (kai taikoma) arba viešojo administravimo institucijos atstovą (jeigu nėra pretendentų į palikimą). Notaras nustato įpėdinių ir testamentinės išskirtinės gavėjų veiksnumą, jų teisių apimtį ir nustato palikėjo palikimą sudarantį turtą.

Įpėdinių skaičius ir veiksnumas ir (arba) testamentinės išskirtinės gavėjų teisė nustatoma naudojant civilinės būklės pažymėjimus, testamentą ir padedant liudytojams. Su palikimo turtu susijusius įrodymus sudaro oficialūs dokumentai / bet kurios kitos įstatymu pripažįstamos įrodymo priemonės.

Žr. įstatymo Nr. 36/1995 103–120 straipsnius.

Įpėdinis / bet kuris kitas suinteresuotas asmuo gali tiesiogiai kreiptis į kompetentingą teismą, pateikdamas notaro patvirtintą pažymėjimą dėl paveldėjimo įregistravimo patikrinimo. Teismas turtą gali padalyti remdamasis šalių susitarimu. Jeigu tokio susitarimo nėra, teismas priims sprendimą dėl turto padalijimo, įpėdinio statuso, palikimo dalies, gautinų sumų, skolų ir įsipareigojimų. Teismas gali priimti nutarimą dėl perteklinių paveldėjimo dokumentų ir dovanų grąžinimo. Turtas padalijamas natūra suformuojant dalis arba perduodant tam tikrą turtą vienam iš įpėdinių su sąlyga, kad likusiems įpėdiniams sumokama finansinė kompensacija. Teismas gali nuspręsti parduoti turtą, jeigu su tuo sutinka šalys, arba gali pavesti vykdymo pareigūnui parduoti turtą viešo aukciono būdu. Teismas priima sprendimą ir nusprendžia dėl vieno iš įpėdinių kitų įpėdinių naudai deponuotų sumų ir pardavus turtą gautų sumų padalijimo.

Žr. įstatymo Nr. 36/1995 110 straipsnį ir Civilinio proceso kodekso 193 straipsnio 3 dalį.

Visiems įpėdiniams sutikus notaras gali pradėti likviduoti **su palikimu susijusius įsipareigojimus**, t. y. surinkti gautinas sumas, sumokėti skolas ir įvykdyti įsipareigojimus, parduoti kilnojamąjį (nekilnojamąjį) turtą ir vykdyti konkrečias testamentines išskirtines.

Privalomoje preliminarioje stadijoje notaras išduoda **palikimo likvidavimo liudijimą**, kuriame pateikiamas palikimo apyrašas (gautinos sumos ir įsipareigojimai), nurodomi įpėdiniai, jiems priklausančios palikimo dalys ir įpėdinių sutikimas dėl įsipareigojimų likvidavimo priemonių, paskirtas likvidatorius ir palikimo likvidavimo terminas.

Likvidatorius surenka su palikimu susijusias gautinas sumas, sumoka skolas ir parduoda turtą. Likvidatorius pateikia paskirtam notarui ataskaitą, nurodydamas veiksmus, kuriuos atliko siekdamas surinkti gautinas sumas, ir veiksmus dėl skolų grąžinimo. Baigęs procedūrą, notaras išduoda **paveldėjimo teisės liudijimą**, o palikimo apyraše nurodoma grynoji likviduoto palikimo vertė.

Žr. įstatymo Nr. 36/1995 121–134 straipsnius ir Civilinio proceso kodekso 1114 straipsnį.

Palikimas įpėdiniams padalijamas po likvidavimo procedūros išdavus paveldėjimo teisės liudijimą. Palikimas gali būti padalijamas savanoriškai. Pergyvenęs sutuoktinis ir mirusiojo palikuonys, turintys teisę į paveldėjimą pagal įstatymą, yra įpareigoti grąžinti visas dovanas, kurių atžvilgiu netaikomos tokios pareigos išimty.

Įsipareigojimų įvykdymas. Su palikimu susijusių įsipareigojimų padalijimo pagal įstatymą išimty

Universalus įpėdinis ir universalią teisę turintys įpėdiniai privalo prisidėti prie su palikimu susijusių skolų grąžinimo ir su palikimu susijusių įsipareigojimų įvykdymo, atsižvelgdami į atitinkamą savo palikimo dalį.

Asmeniniai įpėdinių kreditoriai ir bet kuris suinteresuotas asmuo gali prašyti padalyti palikimą arba gali pasinaudoti savo teise dalyvauti savanoriškai dalijant palikimą arba įstoti į palikimo dalijimo procedūrą. Kreditorių prašymai registruojami Nacionaliniame kreditorių, kurie yra fiziniai asmenys, ir prieštaravimų palikimo padalijimui įrodymų notariniame registre (*RNNEC – Registrul național notarial de evidență a creditorilor persoanelor fizice și a opozițiilor la efectuarea partajului succesoral*).

Universalus įpėdinis / universalią teisę turintis įpėdinis, kuris permokėjo gražinant bendrą skolą, turi teisę regreso tvarka pareikšti reikalavimą kitiems įpėdiniams, tačiau tik dėl kiekvieno įpėdinio atitinkamos bendros skolos dalies, net jeigu ji buvo perleista kreditoriams.

Aukštutinės linijos giminaičių turto padalijimas

Aukštutinės linijos giminaičių turtas palikuonims gali būti padalijamas dovanavimo sutartimi arba testamentu. Jeigu į palikimą nebuvo įtrauktas visas turtas, neįtrauktas turtas padalijamas pagal įstatymą.

Žr. Civilinio kodekso 669–686 ir 1143–1163 straipsnius.

7 Kaip ir kada asmuo tampa įpėdiniu ir testamentinės išskirtinės gavėju?

Asmuo gali paveldėti, jeigu yra gyvas paveldėjimo atsiradimo momentu ir (arba) turi veiksnumą gauti paveldėjimo dokumentus, turi paveldėjimo teisę, neprarado paveldėjimo teisės dėl elgesio ir jam nebuvo atimta paveldėjimo teisė.

Teisę į palikimą turintis asmuo gali priimti palikimą arba jo atsisakyti. Testamentinės išskirtinės gavėjas, kuris yra įpėdinis pagal įstatymą, gali pasinaudoti viena iš šių teisių. Jeigu, nors ir nebuvo pažeista teisė į privalomąją palikimo dalį, iš testamentu matyti, kad mirusysis norėjo sumažinti įpėdiniui pagal įstatymą priklausančią palikimo dalį, pastarasis gali veikti tik kaip testamentinės išskirtinės gavėjas.

Žr. Civilinio kodekso 957–963, 987, 989, 993, 1074–1076, 1100 ir 1102 straipsnius.

8 Ar įpėdiniai atsako už mirusiojo skolas, ir jei taip, kokiomis sąlygomis?

Taip, žr. 6 klausimą.

9 Kokių dokumentų ir (arba) informacijos paprastai reikalaujama registruojant nekilnojamąjį turtą?

Prie prašymo įregistruoti žemės kadastrę turi būti pridėtas dokumento originalas arba notaro patvirtinta tokio dokumento kopija, o jeigu yra priimtas teismo sprendimas, – autentiška kopija su žyme „galutinis“. Žemės kadastro pareigūnas įregistruoja turtą, jeigu dokumentas atitinka tam tikrus oficialius reikalavimus: nurodoma šalies tapatybė ir nekilnojamojo turto identifikacinis numeris; pateikiamas notaro patvirtintas vertimas (jeigu tai yra autentiškas notaro dokumentas, jį turi būti priėmęs Rumunijos notaras); žemės kadastro nuorašai; mokesčio sumokėjimo kvitas ir t. t. Pirmoji nekilnojamojo turto registracija integruotoje kadastro ir žemės kadastro informacinėje sistemoje taip pat gali būti atliekama remiantis paveldėjimo teisės liudijimu ir kadastro dokumentais.

9.1 Ar administratorius skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius? Jei jis skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius, kokių veiksmų tam reikia imtis?

Savanoriškas paskyrimas

Testatorius gali paskirti vieną ar daugiau asmenų, kuriems suteikia įgaliojimus vykdyti testamentą. Testamentu vykdytojas tvarko palikimą ne ilgiau nei dvejus metus nuo paveldėjimo atsiradimo. Teismo sprendimu šis terminas gali būti pratęstas.

Privalomas paskyrimas

Jeigu skolininkas mirė prieš paskiriant vykdymo pareigūną, vykdymo negalima pradėti. Jeigu skolininkas mirė po vykdymo pradžios, jis negali būti tęsiamas, kol palikimas nėra priimtas arba nėra paskirtas palikimo patikėtinis / specialus palikimo patikėtinis. Jeigu kreditorius arba vykdymo pareigūnas sužino apie skolininko mirtį, jie privalo prašyti, kad kompetenciją pagal paskutinę mirusiojo nuolatinę gyvenamąją vietą turintys notarų rūmai padarytų įrašą specialiaame registre dėl vykdymo procedūros ir išduotų liudijimą. Liudijime turi būti nurodyta, ar palikimas buvo padalytas, o jeigu taip, jame nurodomi įpėdiniai ir nurodoma, ar iki palikimo priėmimo buvo paskirtas patikėtinis.

Jeigu yra rizika, kad turtas gali būti perduotas, prarastas, pakeistas ar sunaikintas, notaras užantspauduoja turtą arba perduoda jį patikėtinui iki palikimo priėmimo arba jeigu įpėdinis nežinomas, notaras gali paskirti specialų palikimo patikėtinį, kad šis apsaugotų galimo įpėdinio teises.

Žr. Civilinio proceso kodekso 686 straipsnį, Civilinio kodekso 1117 straipsnio 3 dalį, 1136 ir 1077–1085 straipsnius.

9.2 Kas įgaliotas vykdyti mirusiojo paskutinę valią ir (arba) administruoti turtą?

Testamentu vykdytojas, likvidatorius, įpėdinis pagal įstatymą / įpėdinis pagal testamentą, paskirtas globėjas / patikėtinis (žr. 9.1 punktą).

Likvidatorių, kuris savo pareigas vykdo prižiūrimas notaro, gali paskirti mirusysis, įpėdiniai arba teismas.

Žr. įstatymo Nr. 36/1995 124 straipsnį, Civilinio kodekso 1117 straipsnio 3 dalį, 1136 straipsnį.

9.3 Kokie yra administratorių įgaliojimai?

Žr. 9.1 punktą.

Testamentu vykdytojas užantspauduoja turtą, sudaro palikimo apyrašą, prašo, kad teismas leistų perduoti turtą, sumoka su palikimu susijusias skolas ir surenka gautinas sumas.

Žr. Civilinio kodekso 1077–1085 straipsnius, įstatymo Nr. 36/1995 103–134 straipsnius.

10 Kokie dokumentai vykdam paveldėjimo procedūrą ar ją užbaigus pagal nacionalinę teisę paprastai išduodami paveldėtojų statusui ir teisėms patvirtinti? Ar jie turi konkrečią įrodomąją galią?

Notaras parengia motyvuotas išvadas ir, atsižvelgdamas į palikimo padalijimą, išduoda galutinę pažymą, kuria remiantis išduodami paveldėjimo teisės liudijimas / testamentinės išskirtinės gavėjo liudijimas.

Paveldėjimo teisės liudijime nurodomos teisių apimtys nustatymo sąlygos ir jis naudojamas kaip įpėdinio statuso ir turtinių teisių įrodymas. Notaras gali išduoti **įpėdinio statuso liudijimą**, kuriame nurodomas įpėdinių skaičius, jų statusas ir jų teisių apimtys, bet ne palikimas.

Jeigu įpėdinių nėra, laikoma, kad nėra į palikimą pretenduojančių asmenų, ir **išduodamas palikimo, į kurį nėra pretendentų, liudijimas**.

Notaras gali atnaujinti procedūrą, kad išduotų galutinę notaro pažymą dėl turto, kuris nebuvo aptartas, ir išduoda **paveldėjimo teisės liudijimo priedėlį**.

Asmenys, kurie mano patyrę žalą, gali pateikti teismui prašymą pripažinti liudijimą negaliojančiu ir nustatyti jų teises **Jeigu liudijimas pripažįstamas negaliojančiu, notaras išduoda naują paveldėjimo teisės liudijimą, kuris pagrįstas galutiniu teismo sprendimu**. Suinteresuotosios šalys taip pat gali prašyti, kad notaras parengtų autentišką dokumentą, kuriuo patvirtinamas taikus ginčo sprendimas. Tokiu atveju bus išduotas naujas paveldėjimo teisės liudijimas. Kol nebus taikiai išspręstas ginčas notaro patvirtintu aktu arba kol teismas nepanaikins palikimo likvidavimo liudijimo, naujas liudijimas bus įpėdinio pagal įstatymą arba įpėdinio pagal testamentą statuso ir įpėdinių, priimančių palikimo apyraše nurodytą turtą pagal jiems paliktas dalis, turtinių teisių įrodymas.

Pateikdamas **reikalavimą dėl įpėdinio teisių pripažinimo**, universalus įpėdinis / universalią teisę turintis įpėdinis bet kuriuo metu gali reikalauti, kad toks statusas būtų pripažintas, užginčijant bet kurio asmens, kuris palikimu disponuoja neteisėtai, teises.

Nagrinėdami paveldėjimo bylą ginčo tvarka, teismai priima nutarimus ir sprendimus. Sprendimas dėl palikimo padalijimo turi privalomąją galią ir yra vykdytinas, kai įsiteisėja.

Žr. Civilinio kodekso 1130–1134, 1635–1639 straipsnius, įstatymo Nr. 36/1995 113–120 ir kitus straipsnius.

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 06/09/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.